

BİR

Bir sabah Selim'i doktora götürüyorum. Gideceğimiz yer bir sokak ötesi ama yirmi beş dakika erken çıkacağız. Zira çocuklar söz konusu ve geç kalmak benim için oldukça sıkıntı verici bir durum.

Ayşe uykusuz, ağlıyor. "Selim, bebek arabasını kapıya koy lütfen." diyorum. Selim kıyamayıp ağlayan Ayşe'yi susturmaya gidiyor. Ayşe, abisinde susuyor. Arabayı çıkarıyorum ve Kerim'e, "Sen de ayakkabıları dışarıya koyabilir misin?" diye rica ediyorum. Kerim ayakkabıları çiçek gibi dizip kapı önünde hazır ediyor. "Çantamı tutar mısınız?" diyorum arkasından. "Arabaya asayım mı?" diye soruyor, "Evet." deyince ben, çantanın cırt cırtlı bantlarını bebek arabasına tutturmaya uğraşıyor.

Ayşe'yi arabaya yerleştirirken kapı önünde pürtelaşız. Selim, Ayşe'yi arabaya koyuyor, Ayşe yeniden ağlamaya başlıyor, Kerim ise hâlâ çantayı asmaya uğraşıyor. Ayakkabılarımı giyeyazarken 'çota!' diye bir ses geliyor yanı başımdan, bakıyorum ki sesin kaynağı yere çakılan yeni telefonum. Anlaşılan Kerim'in yerleştirmeye çalıştığı çantadan fırlayıp betona düşmüş. İçimi kırılmışlığının sıkıntısı alıyor, üstelik ekran koruyucu bile takmamışım henüz. Elime alıyorum telefonu, camı tuz buz olmuş, dökülüyor. "Ah!" diyorum,

“Gitti yepyeni telefon.” “Özür dilerim anne!” diyor Kerim gayet üzgün ve biraz da ürkek bir bakışla ve sesle.

Bir şey ters gittiğinde etraftan birilerine çatasım, suçsuz da olsalar ortalıkta gümbürtü yapan çocuklara kızasım gelir. Gene bu sevimsiz his geliyor üzerime, lakin sonradan kişiyi âdeta çökerten bir nedameti var bu davranışın. Tecrübe etmişliğim var ne yazık ve şükür ki önceki hoş olmayan tecrübeleri getiriyor karşıma zihnim ya da kalbim, bilmiyorum ve bir süre hiçbir şey demeden öylece duruyorum. Çok kısa bir süre. O ilk hararet, kızgınlık yahut hayal kırıklığı ânında bir minicik durma eylemi çok şeyi değiştiriyor zira. Son birkaç yıldır fark edip de kendime tembihlemişim hep bunu; ilk anda hiçbir şey söyleme, hiçbir şey yapma, öylece dur sadece diye. Çok faydasını gördüğüm o birkaç saliselik durma süresi, sağduyu ve kalbî düşünme kanalını açıyor âdeta. Şimdi de gene öyle oluyor.

Çocukların ikisinin de hiçbir kabahati yok, bilakis yardımcı olmaya çalışıyorlar bana. Hem olana mı, yoksa Oldurana mı; yapana mı, yoksa Yaptırana mı kızgınlığım? Değil mi ki perde az aralansa, tıpkı Hacivat ve Karagöz’ün gölge oyunundaki gibi, çıkar aradan işleri yapan, aşikâr olur onları Yaptıran. Bir de bakarım, telefonun Kerim’in tuttuğu çantadan düşmesini uygun gören O, hatta düşüren de O. Kime kızacağım bu durumda? Rabbe kızmaya gücüm yetmediğinden ve buna cüret edemediğimden elimin altında, sözde gücümün yettiğine mi kızacağım yoksa? Ah, ne büyük bir zavallılık bu ve ne çok düşüyoruz bu hataya aslında...

Hem illâ bir kabahatli aranacaksa bu benim olsa olsa, zira satın aldığım günden beri alışamadığım yeni iletişim sisteminden sebeple söylenip durmuşum telefona ve bu tam şimdi dank ediyor kafama. “Hep söylendin ya hu!” diyorum, “Dilinde şükür de şükür var sözüm ona ama şükürü

unutup hep söylendin telefona. Ve şimdi bunca beğenisizliğe karşın kendini yere atarak belki de yardım etmeye çalışıyor telefon sana.” diyorum. İçimi koca bir âh kaplıyor, sarsılıyorum. Sesimi tüm hayal kırıklıklarından ve öfkeden arındırıyor bu fark edişler ve oldukça sakın bir tonda “Senin bir suçun yok annecim, sen sadece bana yardım etmeye çalışıyordun.” diyorum Kerim’e.

Allah biliyor ya üzülüyorum, hem neredeyse hiç şükretmemiş olduğum gerçeği yakıyor içimi hem de akıllı telefon basit bir eşya olmaktan çoktan çıkmış ve bir uzvum gibi olmuş âdeta. Telefonla fotoğraf, video çekiyorum en çok, ki en âlâ terapi yöntemlerinden biridir bu benim için, sürekli araştırarak bir şeylerim vardır ve onu da gene telefon üzerinden hallederim, sürekli sohbetler, seminerler izler, dinlerim, bir yere giderken haritası en büyük yardımcımdır, bilmediğim kelimelere baktığım yerdir, görüşmelerim, mailleşmelerim, dostlarla sohbet muhabbetim de hep orada. Adı telefon ama telefondan gayri her işte kullanıyorum esasta. E, hadi deyince edinebildiğimiz bir şey de değil üstelik...

Melül mahzun, şimdi ne olacak sorularıyla bakıyorum telefona. Neden sonra, “Geçmiş olsun anne.” diyor Selim. Bu deyişle, onların gözünden nasıl göründüğümü fark ediyor ve “N’apıyorum ben yahu, bu ne berbat bir hal?” diyen iç sesimle içinde olduğum durumdan silkiniyorum. “Az kullanın.” diye çırpındığım akıllı telefonun ardından bakakaldığıma çocukları şahit kıldığım için daha da utanıyorum. “Boş verelim, boşa olmamıştır bu olay, vardır illâ bir hikmeti.” diyorum. Elbette var bir hikmeti, değil mi ki O’nun her işi planlı ve çokça hikmetli...

“Var tabii, var burada bana bir ders.” diyor ve hiç durmadan yola koyuluyorum. İçimden de sürekli kendime telkin ediyorum dalıp da unuttuğum hakikati: Vardır bir

hikmeti, vardır bir hikmeti, vardır bir hikmeti... Değil mi ki her şey O'ndan; her şey O'nun muradıyla... Değil mi ki O'nun her işi, bir yaprağın titreyişi bile hikmetle. Değil mi ki yapan da yaptıran da O. Hepsi bir yere, tek yere; Bir'e çıkıyor bu şekilde.

Kerim scooterıyla uçuyor önden, Ayşe harekete geçmemizden memnun yeniden gülümsemeye başlıyor. Birkaç evi geçiyoruz ki kapı önündeki telaşeden unuttuğum bir şeyi hatırlıyorum, "Selim, kapıyı çektik mi, hatırlıyor musun?" diye soruyorum. "Hayır, hatırlamıyorum." diyor ve kapıya bakmak üzere geri gidiyor. Tam o sırada uzaktan birini seçiyor gözlerim ya da kalbim mi demeli, bilmiyorum...

DERVİŞAN

Evin ön bahçesinde ev sahibinden kalma, kaldırıma dek taşan ve bahçeyi uzunlamasına kaplayan yabancı adaçayları var. Yazdan kışın ortasına dek solmayan çiçekleri, sema yapan derviş görüntüsünde. Kimi bembeyaz çiçeklerin kimi kıpkırmızı kimi de beyaz ve eteğinde kırmızı bir Őerit var. Çiçekleri sema yapan derviş gibi ya, Dervişan koyduk adını.

Dervişan yayvan ve mis kokulu bir çalılık. Sıcak yaz günlerinde açık pencereden içeri süzölüp perdeyi uçuran rüzgâr, enfes kokusunu getirir burnuma, mest olurum. Her sabah Kerim'i okula bırakmak için evden çıkarken illâ bir selam eder, ellerimi üzerinde gezdiririm. Bu gezinmenin tesiriyle, çocukluğumdan beri hayranı olduğum reyhan ve fesleğen gibi kokusu parmaklarıma siner, mutlu olurum. Yol boyu sabah tazeliğinin kokusuna karışmış adaçayı kokusu eşliğinde, Kerim'in sıcak ve yumuşacık eli elimde yürürken bir Őiire konu olmuş gibi sevinçli ve neşeli hissederim.

Bazen daha uzun tütsün isterim Dervişan'ın kokusu burnumda, bir iki yaprağını yanıma alır, yol boyunca durup durup koklarım. Yahut kendi bırakır avuçlarıma yapraklarını, daha da sevinirim böyle olunca. Yol boyu çıkarıp çıkarıp cebimden yaprakları, içime çekerim büyüleyici kokusunu ve gülümser halde yola revan olurum. Kerim de

aynısını yapar genellikle; selam verir Dervişan'a, el sürer, koklar o da sabahları. Şayet unutmussa bu ritüeli, adaçayı kokulu avuçlarımı ilk önce onun yüzünde dolaştırırım. İsterim ki sabahın taze havası, vaktin güzelliği, ele ele okula gidişlerimiz, yol boyunca neşeli sohbetlerimiz koku ile birlikte yer etsin içinde, unutmasın bu anları; yâr olsunlar, yârenlik etsinler ona daima. Hani derler ya, sıkıntılı bir zamanda mutlu bir anınıza gidin, genellikle çocukluk anıları bu noktada çok iyi gelir. O anıya gider ve orada bir tür iyileşirsiniz. Tıpkı öyle, Kerim de ihtiyacı oldukça çıkarısın bu mutlu çocukluk anısını kalbinin cebinden, dilerim şifa olsun ona bu an. Hele ki koku hafızası en güçlü hafızamız, onunla bağlantılı anıları unutmuyoruz asla, unutmuş gözüksen de bir minicik esintiyle canlanır ya ne var ne yoksa, işte tam öyle yeni günün taze havasına karışmış adaçayı kokusu da canlandırır Kerim'in güzel anılarını umarım.

Müziğin bir büyüğü vardır hani, özellikle bazı tınlar, içinde olduğumuz sıradan âlemden bir anda sıra dışı bir âleme taşır bizi. O sıra dışı âlemde latiftir beden, sanki uçuyormuşuz gibi de yerçekiminden bağımsızdır. Öyle ki bir anda rahatlıkla başka bir mekâna taşınırız. Sanıyorum ki âlemler arası geçişin en kolay, en zahmetsiz yolu müzik dinlemektir.

Üniversitedeyken kulaklığımı takarak gezerdim bazen. İstanbul gibi kaotik bir şehirde, epeyce kalabalık olan Beşiktaş, Taksim, Nişantaşı ve Mecidiyeköy gibi yerlerde olurdu genellikle. Normalde, yüzüm asılmış halde harıl harıl geçmeye çalışırdım insanları, ışıklarda pek beklemez, arabaların arasından sıyrılırdım. Bazen söylenirdim kaldırımları tıkanlara ya da yol vermeyen araçlara. Ama ne zaman kulaklık olsa kulağımda dünya aynı dünyaydı evet, yollar, trafik ve kaldırımlar da fakat ben aynı olmazdım asla. Ayaklarım sanki yere değil, havaya basardı, hem var gibi olurdu dünyada

hem yok gibi... Müziğin tınısı kulaklarıma değdiği an yüzümdeki kaslar gevşerdi hemen. O tahammül edemediğim kaos, şiir gibi bir şeye dönüşürdü. Trafik ışıklarında dururdum illâ ki, beklemek yormazdı; bir yandan çalan şarkıya eşlik eder, bir yandan gülümseyerek etrafıma bakardım.

İlk kez Diyarbakır'dan çıkıp İstanbul'a geldiğimde burada yaşayan abim gezmeye çıkarmıştı beni. Tramvaya binmiştik. Hava sıcak, tramvay kalabalık, yüzler asık mı asık, hatta kimi of çekiyor etrafa bakıp bakıp. Şaşıyorum, nasıl olur da insan burada, bu efsunlu ve efsanevi şehirde mutsuz olur diyorum. Öyle büyük bir sevinç sarhoşluğu içindeyim ki devamlı gülümsüyorum. Gülümsediğimi de abim söyleyince fark ediyorum. "Biraz daha gülersen seni dövecek bu mutsuz kalabalık." diyor abim, irkiliyorum. Anlamıyorum o gün abimin ne demek istediğini, daha doğrusu anlayamıyorum, öyle mutluyum ki o an, mutsuzluğun kapsama alanına istesem de giremiyorum.

Kulağımda kulaklık müzik dinlerken İstanbul'a ilk geldiğim o zamanlarınkine benzer bir sevinç sarhoşluğu yaşıyordum yeniden. İstanbul o günden bugüne çok daha kalabalıklaşmış da olsa, efsunlu gelirdi gene bana kulaklıkla. Başımı yerden kaldırıp göğe bakmaya iterdi müzik beni; kuşları görürdüm, şekilden şekle giren bulutları... Yüzüme değen rüzgârı hissedirdim, martıların çılgınlıklarını, serçeelerin cıvıltılarını duymaya başladım... Nereye giderdi müziksiz zamanların telaşı ve gerginliği bilmem, tek bildiğim o esnada hem dünyada olup hem de olmadığım. Hani fotoğraf makineleri için filtreler olur, renkli... Örneğin; güneş çok keskinse o keskinliği kesecek renk takılır ve daha romantik bir renk oluşur. Yahut fotoğraf düzenlemelerinde buğulu yapma ayarı vardır. Onu yaptığınız an, basit bir fotoğraf dahi büyülü bir hal alır. Müzik de böylesi bir filt-

re görevi görüyor sanki, kulağa o tınılar değdiği an, buğu filtresi ile büyülmüş bir hal alıyor en sıradan an dahi. İyi bir müzik burada bahsi geçen tabii. Şiddet ve nefret eğilimini artıran ya da durduk yerde melankoli yükleyenler değil.

Yıllar önce bir söz duymuştum: “*Mûsikînin ritminde bir sır saklıdır. Eğer onu ifşa etseydim dünya alt üst olurdu.*” Şems-i Tebrizî Hazretleri’ne ait olduğu rivayet edilen bu söz geliyor aklıma bu konu açılınca. Sırlı, efsunlu müzik... Mevlânâ Hazretleri’nin “*Müzik, Allah’ın lisanıdır.*” demesinde belki tüm sır. Derler ki: “Kâlûbelâda “*Ben sizin Rabbiniz değil miyim?*” sözünü işittiğimizden beri, mûsikînin meftunu ruhumuz ve hep O sesi arıyoruz.” Bir tınıda göklere uçuracak denli sırla dolu olmasının tek açıklaması da budur belki.

Güzel kokunun da güzel müziğinkine benzer bir büyümesi olduğuna inanıyorum. Sabahları Dervişan’dan elime geçen koku da tıpkı güzel bir müzik gibi başka bir büyülmüş âleme alıyor beni. Şehrin karmaşası, kaldırımında yol vermeyen yahut çarparak geçen insanlar ehemmiyetini kaybediyor, motorlu taşıtlar görünmez oluyor, asık suratlar kayboluyor... Sanki çirkinlikler koku eleğinden geçemiyor da geriye sadece güzellikler kalıyor. Mesela kuş ötüşleri, mesela ağaçların nağmeleri, mesela çalılıkların hayati titreşimleri, mesela yaban sümbülünün rüzgârla oynayışı, mesela gökte türlü şekiller çizerek süzülen bulut kümeleri, mesela dalların arasından yaldız yaldız olan güneşin göz kırpması, ışık huzmeleri ve çocuk gülüşleri kalıyor geriye. Tebessüm hâlindeyim kokunun ve güzelliklerin tesiriyle. Kulağıma kulaklık takıp da en sevdiğim müzikleri dinlediğim anda uçuş uçuş olan hâlimin bir benzeri bu hal. En güzel filtresini takıyor kalbim ve gözlerim, efsunlanıyor dünya. Çok seviyorum bu şekil efsunlanmayı ve dünyayı bu efsunlu gözlüklerle temayaşayı.

GÜLEN GÖZLER

Okula her gidiş gelişte hasbıhal ediyorum konuşa kollaşa Dervişan'la. Bir eylül günü eğilmişken gene üzerlerine, "Affedersiniz." diyen bir ses işitiyorum. Kafamı kaldırıyorum ki gözleri ışıltılı, yüzü mütebessim, siyahi bir adam. "Bu bitkinin adını biliyor musunuz?" diye soruyor bana. Gelip geçerken bakakaldığından ve varsa tohumu, almayı çok istediğinden bahsediyor. Ne ismini biliyorum ne de tohumu var elimde. Bitkinin ev sahibimizden kalma olduğunu, bizim de burada kiracı olduğumuzu, hatta yeni taşındığımızı anlatıyorum ve o sırada içeride olan Ali'den yardım istiyorum daha detaylı anlatabilmek için durumu. Yan komşunun bahçesi botanik bahçesi görünümünde, komşu çok özeniyor bahçesine, orayı işaret ediyorum adama ve dilerse yan komşuya sorabileceğini, muhtemelen onun bileceğini söylüyorum.

Yardımcı olamıyorum, olamıyoruz ama sanki ne istemişse ziyadesiyle karşılamışız gibi pek müteşekkir karşıımızdaki adam. Gülümser ifadesi bir an bile değişmeden ışıldaayan gözleriyle teşekkür ediyor ve derviş gibi elini kalbine koyup selamlıyor bizi, gidiyor. Dervişan'ın yanı başında aldığımız bu derviş selamı her zamanki gibi sıcacık yapıyor içimi. Tıpkı İskoçya'ya ilk ayak bastığımızda edep

ve insanlık timsali olan komşularımız Anne Teyze ve Peter Amca'nın sıcacık karşılımlarıyla, üzerimizden 'puf!' diye gidiveren yabancılik hâli, henüz taşındığımız Londra'da da bu selamla sıcak bir havaya bırakıyor yerini. Londra'nın tümü bu derviş halli adamın sıcaklığında sanki şimdi.

Sonbahar boyunca iki kez daha karşılaşır selamlaşıyoruz derviş halli, gülen gözlü bu adamla. Fakat kış mevsimi boyunca bir kez bile görmemişim. Bu süre zarfında Londra gibi büyük ve kaotik bir şehirde yaşamak zor gelmeye başlamış. Yorgunum çok zaman. İskoçya'da her an ulaşabildiğimiz dağları, yeşil tepeleri, çayırları ve gölleri, enfes tabiatı, evimin penceresinden gördüğüm ufuk çizgisini, o çizgideki gün doğumlarını, sıcak ve samimi insanları, nezaketi ve edebi özlemişim çok. Ayrıca Türkiye, bilhassa İstanbul gözümde tütüyor. Hele her gidişte defalarca uğradığım kutlu mekânlara, kutlu nefeslere çok hasretim. Şükür ki Ayşe'yi göndermiş Mevlâ, öyle aşk ve şevkle meşgulüm ki onunla, ağırlığı hafifliyor Londra'nın bu esnada.

İşte tüm bu hallenmeler içinde, şimdi, bir nisan ayında, uzaktan geleni asla seçemese de gözlerim, iyi bir varlıkla tanışıklığı unutmayan kalbim hemen hissediyor olanı: Olabilir mi diyorum, bu gelen Gülen Gözler olabilir mi? Yaklaşıyor gelen. O yaklaşırken ben geriye dönüp kapıyı kontrol eden Selim'e bakıyorum. Selim de geliyor bana doğru. Yürüdüğüm yöne döndüğüm an ise karşılaştığım Gülen Gözler oluyor. Selam verdi verecek fakat onu hatırlıyor muyum emin olamıyor, gene de selam veriyor. Tam geçip gidecekken onu tanımış olmamın, selamını coşkuyla karşılıyor olmamın rahatlığıyla geri gelip "Ah!" diyor, "Bebeğiniz mi oldu?" Evet deyince ben, tebrik ediyor kocaman gülümsemesi ve her bir hecesi kuvvetli sesiyle. Açıyorum arabanın üstünü, Ayşe hâlâ uyanık. Normalde yola çıkar